

ZBORNİK

**18. mednarodne konference
KORENINE SLOVENOV IN EVROPEJCEV**

PROCEEDINGS

**of the 18th International Topical Conference
ORIGIN OF SLOVENES AND EUROPEANS**

Ljubljana, 4. junij 2021
Ljubljana, June 4th, 2021

Založba PROMIN

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

930.2:003.071(082)
811(082)

MEDNARODNA konferenca Korenine Slovenov in Evropejcev (18 ; 2021 ; Ljubljana)
Zbornik 18. mednarodne konference Korenine Slovenov in Evropejcev : Ljubljana, 4.
junij 2021 = Proceedings of the 18th International Topical Conference Origin of Slovenes
and Europeans : Ljubljana, June 4th, 2021 / [urednik Marko Hrovat].
- Domžale : Promin, 2022

ISBN 978-961-94709-4-7
COBISS.SI-ID 115071235

Kazalo

Contents

<i>Yuriy Myskiv</i>	
A NEW METHODOLOGY IN DETERMINING THE NAMES OF CELTIC TRIBES	7
<i>Giancarlo T. Tomezzoli, Reinhardt S. Stein</i>	
THE PLISKA INSCRIPTION	32
<i>Simon Prosen</i>	
KOSEZI	41
<i>Gina Pigozzo Bernardi</i>	
THE STELE OF MOUNTAIN PORE	61
Marko Hrovat	
DOLENCE - SVETOVNA VOJNA V ANTIKI	66
<i>Marko Hrovat</i>	
KLJOSOV VIDIK BITKE PRI DOLENCAH	87
<i>Milenko Zailac</i>	
PRINCIPAL OF DUALITY AND SYMMETRY APPLIED ON THE ETRUSCAN INSCRIPTIONS DECIPHERMENT	97
<i>Adelina Pahor</i>	
GLAGOLICA IN GLAGOLJAŠI V SLOVENSKI ISTRI IN NA SLOVENSKEM	123
<i>Reinhardt S. Stein, Giancarlo T. Tomezzoli</i>	
THE INSCRIPTION NR. 6858 FROM KJOLMEN (BULGARIA)	151
<i>Marko Hrovat</i>	
HOMO SAPIENS V SOJU RESNICE	161

DOLENCE - SVETOVNA VOJNA V ANTIKI

Abstract

Combat at the Tollense River is one of the key archeological sites of the antiquity, which awakens many unknown things from oblivion. One among them is recognition that Europe in the Bronze Age was all-round a much higher level of development than we ever expected. Comparing to societies considered to be the cradle of civilization, Europe was all but undeveloped. The Tollense combat site is very important discovery that turns topsy-turvy the present knowledge about the ancient Europe. We have many ancient sources that glorify grand battles, but no material remnants or other proves has been ever found. On the other side magnificent evidence about the battle of global extensions was found, but no ancient source reports about that. The ones who abundantly glorified Argonauts and other fictional myths, stay silent about complete defeat of their ancestors. Trading routes had been topmost organized at least 4.000 years ago, which prove material artifacts.

Along with traders from the Middle East, the essence of the worst in the human spirit had been brought to Europe. Nasty relations generate disgust and resistance among Lusatians. The trading monopolist who sent soldiers to subdue the Lusatians was defeated badly. Not only in the battle at the Tollense River, but globally. Lusatians kicked them out of Europe and took trading routes in their own hands. After Lusatians drove them out also from the Black Sea, Oriental traders left and invaded the Aegean Sea. Oriental traders started mortal predatory expeditions upon Aegean kingdoms, including Troy. They gradually flooded dishonorable genocidal demolition all-over East Mediterranean. They left flourishing kingdoms in complete devastation. Old sources name that gang of criminals the Sea people. We can assume with high probability that those mainly non-European lazy swindlers had been, at least in some portions, originators of the great Greek "culture".

Osnovni podatki o bitki

- Ime: Bitka Dolence (Tollense)
Čas: 1200 – 1300 PK (1247)
Mesto: 200 m V od vasi Weltzin v občini Burrow,
160 km S od Berlina, 110 km JV od Ščečina, 50 km J od Baltika,
60 km J od otoka Rujen (Rugen), 100 km SZ od Rostocka
GPS: 13° 18' 33" V, 53°45' 8" S

- Odkrito: leta 1996; arheološka izkopavanja večjega obsega od 2009
 Vzrok: trgovski spor
 Obseg: mednarodna (svetovna) bitka
 Vpleteni: domača vojska (Lužičani) in različne profesionalne skupine vojakov z juga
 Število: 3000 – 5000 vojakov (ocena)^[1]
 Mrtvih: 750 - 1000 (ocena)^[1]
 Zmaga: Lužičani

Dolence so najstarejše najdišče bitke na svetu, ki je arheološko potrjeno.

Slika 1: Umestitev bitke v prostoru.

Opis takratnega sveta

Na predelu, ki ga opisuje prispevek so bile trgovske poti vzpostavljene že vsaj 500 let pred bitko. Radiokarbonsko datiranje potrjuje, da je lesena utrdba, ki je stala na mestu trgovskega prehoda, 500 let starejša od bitke same. Seveda, datiranje lahko dokazuje le starost ohranjenega lesa, ne pa tistih pilotov, ki so že zdavnaj strohneli in so jih zamenjali z novim lesom. Ta »nov« les so datirali po 3.750 letih.

Koliko časa že poteka trgovina z jantarjem? Dokazano 13.000 let.^[2, s.5] Kmalu pa nam postane jasno, da trgovske poti niso mogle nastati dosti pozneje, saj (več) količine blaga terjajo organizirano tvorjenje in sploh celotno verigo oskrbovalnih storitev, vključno s prenočišči, gostišči, tvorjenjem, oskrbo živali, obrtniki ter z vojsko, ki je trgovce ščitila pred roparji.

Obrambne utrdbe so strogo usmerjale in nadzirale trgovski promet po cestah ali po plovni poti, med dvema kontrolnima točkama. Organizirane oborožene skupine dajejo slutiti, da le-te niso samo nadzirale trgovskih karavan in pobirale davke, pač pa, da se je vzporedno s trgovino pojavil tudi kriminal. Morda je tvorjenje trgovskega blaga na začetku med poštenimi ljudmi teklo povsem nezaščiteno. Dokler ... ni nekomu padlo na pamet, da bi si stvari, ki so bile tuje, enostavno prisvojil. Se pravi, da bi z zločinom in kriminalom prišel do zaslužka, saj blaga, ki ga je težko plačal, nihče ni dal od sebe prostovoljno.

Podobno stanje zasledimo v neokrnjenih pokrajinah, v katere tu in tam zaide kak turist. Ko pa turizem postane organiziran, le-ta privabi tudi kriminal in lovce za lahkim plenom. Ko so se v starini pojavile prve kriminalne tolpe je šele nastala potreba po izgradnji utrjenih gradišč s stražo in nadzorovanim prehodom.

Tovorilo in trgovanje se je v obe smeri. Iz severa proti jugu jantar, kože, vosek, kumino, idr. ne pa tudi lesa. Les se je tovorilo le iz donavskega porečja, saj tovorjenje lesa preko gorskih prelazov ne bi upravičilo napora. Iz juga proti severu, celo iz podsaharske Afrike, pa se je tovorilo obsidiana, fine keramične izdelke, zlato, okrasje in ostale stvari po katerih so na severu povpraševali.

Kaj je povzročilo vojno?

Kaj je povzročilo konflikt v Dolencah, ki je dosegel mednarodne razsežnosti? Resnici na ljubo tega ne bomo nikdar zagotovo vedeli, ker o tem nimamo nobenega zapisa. Če pa bi ga že imeli, bi ta izviral od južnih trgovcev in bi v njem mrgolelo laži. O vzroku spora lahko sklepamo samo posredno, preko enakih vzorcev, ki se skozi zgodovino vlečejo vse do sedanjih časov. Prav nič ne kaže, da bi bil človeški pohlep danes kaj manjši, poštenost pa kaj večja kot je bila nekdaj. Kvečjemu je obratno. Le človek je danes zaradi državnih institucij bolj omejevan.

Cene izdelkov nedvomno niso bile določene enkrat za vselej, saj so bile odvisne od povpraševanja. Če so na začetku lahko vrč prodali po visoki ceni, je morda s časoma na tržišče vstopila tudi domača iznajdljivost in cene so močno padle. Domačih izdelkov ni bilo treba tovoriti stotine kilometrov daleč, kar je pogojevalo nižjo ceno, poleg morda še slabše kakovosti. Kdor je hotel imeti kakovostnejši, a tudi dražji tuj izdelek, je moral plačati bistveno več. Povpraševanje je upadlo. Ko je informacija dosegla proizvajalca, tam daleč za sedmimi gorami in sedmimi vodami, je ta morda ceno znižal ali pa se je umaknil iz tržišča. Slednje je pomenilo izpad njegovega dohodka. Med skupnostmi na eni in na drugi strani so zato nastajale napetosti.

Zgoraj obravnavani čas so sodobni znanstveniki uvrstili v menjalno družbo. Kapitalizem, ki naj bi bil kriv za izkoriščanje človeka v sodobni družbi, pa naj bi nastal šele z razvojem iz fevdalizma. Izumljanje družbenih sistemov in materialnih dob je plod sodobne omejenosti, ki prav ničesar ne pove o resničnosti. Precej več pa pove omejenosti sodobnih znanstvenikov. Ti gladko spregledajo, da tisto, kar imenujejo kapitalizem, prežema vsak delček človekove misli, že od najzgodnejših časov obstoja človeške vrste.

Slika 2: Trgovske poti: Jantarna pot, Jadranska pot, Črnomska pot, ...

Na strani proizvajalcev so si prizadevali za izvirnost in visoko kakovost, na strani kupcev pa za to, da bi izdelke začeli proizvajati sami. Slednje je pomenilo izpad dohodka tako za proizvajalce, kot tudi za trgovce. Prizadevali so si za monopolizacijo trgovine. Verjetno pa je že v tistih časih prišlo tudi do pogojevanja za prevzem izdelkov, ki niso šli tako dobro v promet, skupaj s tistimi izdelki, po katerih so kupci bolj povpraševali. Temu lahko premeteno rečemo iznajdljivost, v resnici pa takšno stanje najlepše opiše beseda izsiljevanje.

Osnova človeškega delovanja

Nesporno dejstvo je, da se človeška narava od starih časov sem ni prav nič izboljšala, dopolnila ali nadgradila. Človek je v povprečju enako sebičen, enako nenasiten ter enako sleparski in spletkarski. Vse to pa je izvrstna podlaga za nove in nove spore, katerih vzrok je vedno enak. To, da se homo sapiens skozi vso zgodovino ni nič izboljšal, kaže na to, da človeka ne vodi razum, pač pa impulzi.

Ti pa so nižji od tega kar v znanosti tako radi pripisujemo homo sapiensu. Ko bitju razuma odstranimo pridevnik sapiens, ostane samo še samostalnik homo.

Čeprav ima sodobni človek na voljo več informacij kot jih je imel kadarkoli v zgodovini, le redke osebe to uporabijo za pravičnejše delovanje na višjem nivoju. Običajno se védenje navaja le v takšnih ali drugačnih papirjih ali govorih (filozofija), ko pa ta isti človek pride v situacijo, ko je sam osebno prizadet, pa pogosto vklopi nagon svojih daljnih prednikov. Razum mu služi le za to, da lažje uveljavi svoj nagon, ne pa zato, da bi nagon kot nekaj nizkotnega zavestno opustil.

Podobna slika se kaže pri mlajši generaciji. Čeprav so naredili komaj kak korak v dobo odraslosti, že vse vedo in ni jih malo, ki se gredo brez pomisleka kregati s tistimi, ki imajo 30 ali še več let izkušenj z istimi zapletmi in številnimi poleni pod nogami. Zavračajo vsakršen napotek ali svarilo starih, misleč, da so zaostali in neumni. Z nezavrto mladostniško energijo in brezmejno »pametjo« hočejo sami hoditi po poti in dokazati svoj prav. Ko z leti padajo na istih preprekah in ovinkih pa se sčasoma umirijo. V zdravi družbi je to normalen proces, v sodobni družbi pa ima vedno manj ljudi priložnosti za nabiranje izkušenj. V resnici je takih, ki bi se umirili in obrusili vedno manj. Vzrok temu je sodoben socialni sistem (državni proračun), ki jim, ne glede na to kakšne zablode širijo v svoje okolje, z nagrado (plačo, podporo) na nek način prikimava njihovi filozofiji. Tudi dopuščanje razraščanja nenaravnih odklonov je vzrok temu, da je sodobna družba preplavljena z vedno več zla in dekadence.

Slika 3: Meandri reke Dolence na področju nekdanje bitke.

Monopoli

Monopoli so rezultat pogoltnosti. Ko trgovcem ne zadostuje več poštena cena in bi si radi za isti izdelek in za isto količino prigrébli še več denarja, potem začnejo iskati poti za doseg večjega zaslužka. Možnosti je več. Lahko preprečijo drugim trgovcem, da bi prodajali na istem tržišču. Izločijo jih lahko tako, da si jih podvržejo in vključijo v svojo mrežo, ali pa jih preženejo s silo. Kot kaže bitka iz Delenc, tako postopanje sploh ni bilo le hipotetično. Očitno so obstajale skupine profesionalnih najemnikov, ki so v primeru »motenj« v trgovski mreži delale red s silo. Trgovska omrežja so torej monopole lahko vzdrževala le s silo. Dozdeva se, da je organizirana vojska nastala kot izvršno krilo trgovskih mogotcev.

Plačevanje vojske se jim je izplačalo, saj so monopoli prinesli mnogo višje prihodke. Ostanek presežka denarja pa je šel v imenitne stavbe, v lagodno življenje, v razkošje, v izmišljanje legend in v prestiž nasploh. Družba se je s tem razslojila. Ko so se prevaranti na ugodno stanje privadili, so menili, da jim vse to ugodje in nadstandardno uživaštvo brez vloženega dodatnega truda pripada samo po sebi. Še posebej je bilo tako razmišljanje zasidrano pri tistih, ki so se rodili v novem sistemu in drugega sploh niso poznali. Za ohranitev svojih privilegijev in statusa so bili pripravljeni druge izkoriščati, zaslužnjevati in jih brez slabe vesti celo pobijati.

Da v modernih časih ni prav nič boljše, kvečjemu še slabše je razvidno iz komunističnega družbenega udara. Druge so prepričevali, da se borijo za delavce, za odpravo izkoriščanja, za boljše življenje, itn. Toda ko so se s prevaro »pohlevne črede« in pozneje z nasiljem zavihteli na oblast, ni bilo iz njihovih dejanj prav nič videti, da bi se borili za delavca. Vse kar so prevaranti slikali množici je pravzaprav opisovalo njih same. Najvišje na lestvici so bili najdrznejši morilci in najbolj brezvestni prevaranti. Zaradi napačnih vzorcev, seveda gledano z vidika resnice in pravice, je nivo celotne družbe močno zabredel v temo. Čeprav komunisti (levičarji) zelo dobro vedo, da so do ugodnosti prišli s kriminalom in s poboji nasprotnikov, si naslednja generacija ugodnosti še kar lasti. Brezmejna pokvarjenost je utopila vrednoto sorazmernosti in pravičnosti. Še več. Vse veje družbenih podsistemov so si s podlimi metodami zavestno in načrtno še dodatno podredili.

V resnici so prevlado zla pred 76 leti omogočili dobri, a na nek način omejeni ljudje. Brez podpore zavêdenih in z otopelostjo prestrašenih ljudi se sistem zla ne bi mogel prijeti. Nauk te večne zgodbe je, da je ob menjavi sistema potrebno od korita nagnati vse aktivne »sesalce«, ki so sistem zla ustvarili ali vzdrževali. Prav tako je treba odstraniti vse sledi in celo spomin na njih. Žal se zaradi brezmejne človeške »nameti« vzorec spet ponavlja. Kriminalci, ki so si naredili najbolj zveneča imena, si po vsem svetu prizadevajo za brisanje zgodovine, da bi poštenim ljudem zabrisali vedenje.

Pa se vrnimo nazaj, na trgovske odnose v pradavnini. Pokvarjeni trgovci niso vzpostavili monopole le v eni smeri, torej od dobaviteljev in drugih trgovcev.

Trgovina je namreč tekla v obe smeri. Interes je bil kupiti čim ceneje in prodati čim dražje. Enako danes delajo tudi slovenski trgovci.

Primer. Na tržnici v Padovi po zelo nizkih cenah kupujejo sadje, ki se že spogleduje z odpadom, doma pa ga prodajajo po le nekoliko nižjani ceni, ali niti to ne. Razlika med nabavno in prodajno ceno je enormna. Tisti trgovci, ki kupujejo dobro sadje, ne morejo nikdar toliko zaslužiti, razen s precej večjo mrežo trgovin. Prevaranti se na neko razmerje med nabavno in prodajno ceno hitro navadijo. Ko tu in tam kupijo nekoliko boljše sadje, ta pri nas dosega ceno »zlata«. Kdo so ti in oni trgovci nima pomena navajati, saj pri vseh prihaja do odstopanj. Toda splošna usmeritev posameznega trgovca je na dolgi rok vendarle lepo razvidna. Ker Slovenci dajejo ceni prednost pred kakovostjo, ni ravno častno navajati, da se jim lahko proda ves odpad. To seveda ne drži za čisto vse Slovence.

Tudi starodavni trgovci so imeli interes čim ceneje kupiti in čim dražje prodati, razliko pa pospraviti v svoj »varžet«. Prebivalci na severu srednje Evrope so od orientalskih trgovcev kupovali »južne« izdelke, v obratni smeri pa so jim prodajali »severno« blago. Dokler je bilo različnih trgovcev več, je bila cena odvisna od povpraševanja. Če so Lužičanom eni trgovci preveč zbijali ceno, so blago raje prodali drugim trgovcem. Z nastopom monopola pa ni bilo več drugih trgovcev. Če so hoteli blago prodati, so ga lahko prodali le monopolistu, ali pa ga prodali niso. Še več. Monopolist je lahko poslej sam določal cene in le-te zniževal do nesramnih vrednosti. Monopolist je s svojim oduševanim odnosom začel sejati odpor in sovražstvo.

Če lahko samo delček dogajanja iz pradavnine sodimo po dokumentiranih dejanjih židovskih trgovcev iz 19. in 20. stoletja, potem so ti trgovci s podkupovanjem, izsiljevanjem in celo z umori monopolizirali celotno tržišče ter prodajalce oz. kmete pripeljali do situacije, ko niso več zaslužili niti za seme, kaj šele, da bi za svoje naporno delo dobili pošteno plačilo. Celo Plemiči, ki so imeli mnogo večjo moč, so se pritoževali, da mimo Židov ne morejo nič prodati.^[3]

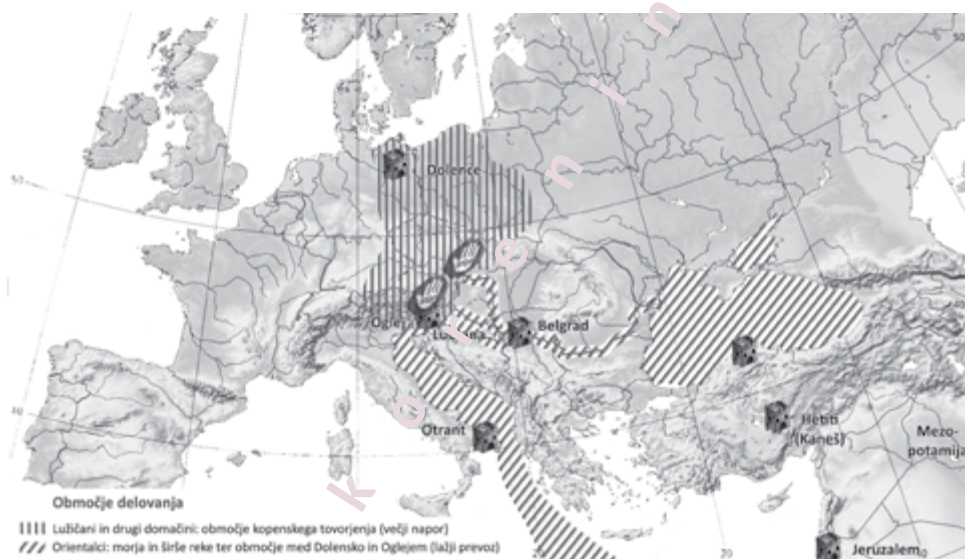
Danes smo priča situaciji, da trgovci tako močno stiskajo kmeta, da po odprodaji na naraven način vzrejenega bika, lahko z izkupičkom kupi kvečjemu novega teleta. Delo, trud in hranc za vzrejo nove živali pa mora darovati monopolistom. Podobno je pri mleku. Pri tem predelovalec mleku odvzame še številne snovi za izdelavo drugih mlečnih izdelkov, ki jih prodajajo posebej, tako da je končna korist predvsem trgovcev dosti večja. To je še posebej izrazito v primerih, ko Slovenijo preplavijo tuji izdelki pod ceno in sumljive kakovosti.

Trgovske zapore

Določeni izdelki, npr. jantar so se prodajali predvsem na jugu, v Egipt, na Bližnji vzhod, v Malo Azijo in v Italijo. Gre za tovorjenje blaga iz smeri od severa proti jugu. Kdor je trgovsko obvladoval južno stran Alp z Jadranom in podonavski bazen s Črnim morjem, je lahko severno Evropo popolnoma odrezal od kupcev na jugu

ter si prodajalce dragocenega blaga popolnoma podredil. S tem je lahko izsiljeval ceno ter si je prigrabil velike razlike v dobičkih. Le z majhnim delom te razlike je lahko dobro plačeval oborožene skupine, ki so zanj krotile nezadovoljne domačine.

Če nobeno trgovsko blago iz severa ni moglo prodreti mimo jadransko-podonavske blokade, pa to ni veljalo za popotnike. Gotovo so prodajalci iz severa prej ali slej po poti svojega blaga poslali »delegacijo«. Ta si je ogledala, kaj vse se na poti dogaja z njihovim blagom, kod se tovari, predvsem pa kakšna je cena pri končnem kupcu. Zadnje je bilo najpomembnejše za streznitev in ozaveščenost, za koliko so prodajalci iz severa opeharjeni pri predaji svojega blaga monopolistu. Kolikšne so bile takratne cene ne vemo, a nič nenavadnega ne bi bilo, če so bile cene pri končnem kupcu tudi 50 krat višje kot je zanje plačal monopolist. Seveda je treba upoštevati tudi stroške prevoza.

Slika 4: Območje delovanja Lužičani (Veneti) in Orientalci.

Jadransko-podonavski monopolist

Glede na poznejši razvoj dogodkov je mogoče sklepati, da so orientalski trgovci obvladovali pomorski promet po Črnem morju ter na drugi strani kopensko pot proti Mezopotamiji in na Bližnji vzhod. Sčasoma so v iskanju novih tržišč razširili svoje trgovsko omrežje še na Podonavje in proti Jadranu. Zgodovina tudi govori, da niso obvladovali Bosporske ožine, niti niso imeli vstopa v Egejski bazen, vključujoč Kreta. Morsko pot med Bližnjim vzhodom in Oglejem je tekla južno in zahodno od Krete, sicer bi lahko prišlo do spopada. Ko so imeli orientalski trgovci enkrat pod

nadzorom vse ozemlje proti jugu, pot do monopola, do zniževanja cen in izsiljevanja ni bila več daleč. Ni odveč omenit rek, da "priložnost dela tatu."

Tu se postavi vprašanje, kako daleč proti severu so se razširili orientalski trgovci? Lahko bi se namreč razširili prav do severa in sami prevzeli celotno trgovino, vse do končnih kupcev. To pa ni verjetno, saj na predelih, kjer ni nič moglo ogroziti njihovega monopola, ne bi bilo smiselno trošili energijo za nekaj, kar so jim lahko drugi naredili skoraj zastonj.

Za obvladovanje te trgovine je bilo najbolj ključno ozemlje današnje Slovenije, oz. podrobneje Dolenska z Lublano. Ta je po eni strani zaprla kopensko pot naprej proti morju, po drugi strani pa promet po reki Savi navzdol do Donave.

Na sotočju rek Donave in Save (Belgrad) je bila druga najpomembnejša točka za obvladovanje južne trgovine. Kdor je imel v rokah to strateško točko, ta je nadziral vso plovbo po rekah Savi, Dravi, Tisi in Donavi. Suvereno je nadzoroval strateško stičišče na sotočju Save in Donave. S tem je preprečil vse možnosti, da bi blago mimo kontrole »ušlo« naprej do kupcev.

Katero ozemlje je torej obvladoval orientalski monopolist? Logično je, da je imel v svojih rokah promet po reki Savi vse do Dolenske ter reko Donavo do sotočja Morave na Slovaškem. Vse ozemlje severno od tega je terjalo preveč dodatnega napora glede na višino izplena. Pomembne pomorske nadzorne točke so bile še ožine med italijansko peto in Albanijo.

Argonavti

V povezavi z orientalskimi trgovci je zanimiv mit o Argonavtih. Ne zaradi mitološke zgodbe, ki se spogleduje z manstveno fantastiko in je preveč »odštekana«, da bi se lahko zgodila resničnim ljudem. Bajko uvrščajo med grške mite, čeprav Grkov takrat in še ni bilo. Vemo, da je Homerjeva »grščina« pravi zaklad slovenskih besed.^{[4][5][6]} Slovanskih ni mogoče reči, saj je beseda Slovani nastala šele v 19. stoletju. Argonavte opisujejo kot tolpo hrabrih mož. Vemo, da so ukradli zlato (runo), ki lahko simbolično predstavlja nekaj dragocenega. In potem so ves čas bežali pred kaznijo. Lahko bi rekli, da so bili sorodnih moralnih nagnjenj kot zgoraj opisani brezvestni trgovci, ki so prav tako na nepošten način prilaščali tuje stvari. Bežati pa tem trgovcem ni bilo treba, saj so iz viška prihodkov prevarantskega trgovanja plačevali najemu tiško vojsko, ki je za njih dušila pravico.

Pomemben del sporočila argonavtskega mita je razkritje plovne poti, po kateri so zlikovci bežali proti severu. Gre za isto pot, po kateri so iz juga tovorili blago orientalski trgovci. Ti trgovci Argonavtom niso bili sovražni, sicer bi jih prijeli. Verjetno so bili celo eni izmed njih? So v mitu zrcalili svojo podobo? Medtem, ko so Argonavti pluli po rekah navzgor, je minilo vsaj mesec dni. V tem časi so morali vsak dan prespati, se najesti, kar pomeni, da so se morali ustavljati ob trgovskih postojankah. Pluli so po reki Donavi, nato po Savi in na koncu po reki Lublanci. Ni

moglo biti drugače, kakor da so se ustavili tudi v takratni Lublani (Emoni). Tudi na »Vrhnikih«, ki takrat še ni bila tako pomembna. Mednarodna trgovska postojanka je bila takrat ob Lublan'ci in se je imenovala slv. Pamol oz. gr. Pamportus.^[7]

Od tam naprej, od Pamola do Ajdovščine, so morali »ladje« prenašati po kopnem. Gre vsega skupaj le za 38 km, do prvega pristanišča na reki Vipavi. Ajdovščina je bila prav tako starodavna trgovska postojanka. Od tam so pluli najprej po reki Soči in nato po Jadranskem morju nazaj domov.

Argonavtsko ladjo si večina predstavlja kot neko manjšo ladjo iz današnjih časov. V resnici pa je šlo za čoln in to celo za ne prav velik čoln, če naj verjamemo grškim upodobitvam Argonavtov iz 5. stol. PK. Prenašati tak čoln po kopnem pa vendarle ni bilo zelo težavno. Pri takšnih in podobnih fantazijskih pripovedkah je treba imeti razum stalno na preži.

Slika 5: Argonavtska ladja?^[8]

Največja vrednost tega mita, pa naj je delno resničen ali ne je v tem, da je potek rečnih trgovskih poti ter kopenskega prehoda, od Pamola preko Hrušice do Ajdovščine, dokumentiran že pred 3.300 leti. Lokalpatrioti in drugi navdušenci imajo vse polno idej, kako so Argonavti potovali po Istri in nato po reki Mirni, ali do Trsta, ali Kopra. V svobodnih mislih je to seveda mogoče, v resničnem svetu praktičnih ljudi pač ne. Zakaj bi Argonavti nosili ladje po tej, najdaljši poti? Ker smo danes navdušeni, da se gre v tej smeri na morje? Seveda.

Še ena pomembna napihnjjenost, ki jo je na tem mestu treba izpostaviti, veje iz te zgodbe. Argonavti naj bi se po naših krajih potikali pred 3300 leti. To je nekako 50 let pred izbruhom vojne v Dolencah. Torej še v mirnem času, ko so orientalskim trgovcem v naročje še padala zlata runa iz severa in so bili prepričani, da so gospodarji sveta. V to vzdušje je mogoče postaviti napihnjene trditve, da so povsod, kamor je stopila Jazonova noga, za Argonavti rastle mesta kot gobe po dežju. Prav Jazon naj bi ustanovil starodavno Lublano.

Če iz sanj prestopimo v svet resničnosti, potem takoj trčimo ob dejstvo, da so se Argonavti ob prihodu v Lublano najprej privezali ob pomol, se izkrcali, pretegnili, nato nekaj pojedli v takratnem najbližjem gostišču in prespali. Enako so pred njimi že stoletja, dan na dan to počeli tudi drugi. Trgovske poti v teh krajih so obstajale že stoletja, raje tisočletja. Tovorjenja pa ni brez prenočišč in gostišč. Na križiščih kakršna je bila Lublana pa tudi ni manjkalo skladišč, kovačnic ter mizarских in drugih obrtnikov, ki so oskrbovali različne popotnike. Vsakdo od teh je imel svoje prostore. Skupino tako povezanih stavb pa imenujemo mesto.

Ni dvoma, da je moralo mesto Lublana (Emona) stati že najmanj stoletja preden je domnevni Jazon zašel v naše kraje. Kako naj bi zgradil, kar je bilo že zgrajeno? Prevaranti so umetniki laži! Dodatna nerodnost, ki laži v mitu brez najmanjše zadrege razkrinka pa je čas. Ta neusmiljeno teče, takrat in danes. Nekaj mož za izgradnjo ene hiše potrebuje kar veliko truda in časa, za celo mesto več let. Za gradnjo potrebujemo gradbeni material. Ne zadostuje filozofiranje, material je treba izdelati. Orientalci pa so bili strahotno leni. To je resničnost.

Dodatna nerodnost, ki prizemlja grške laži je ta, da so Argonavti "ustanovili številna mesta" v tem kratkem času, ko so bežali iz Črnega v Jadransko morje, vse dokler se niso vrnili nazaj Egejsko morje. Brezmejno nakladanje brez temeljev, ki mu sanjači celo verjamejo.

Trgovski spor

Popolno obvladovanje trgovanja v rokah orientalskega monopolista je prej ali slej privedla do tega, da je njihova pogoltnost zbijala cene jantarja in drugega blaga, ki so ga iz severa v velikih količinah tvorili na jug. Ko je zbijanje cene prišlo do meje ponižanja in žalitve, je prišlo do spora. Kako to vemo? Ker je vedno tako, da človek do neke mere potrpi, nato pa nastopi reakcija. Najprej užaljenost, nato verbalni spor in sankcije. Če se spor ni uredil po mirni poti je navadno prišlo še do fizičnega spopada. Kaže, da se je prav to zgodilo tudi v Dolencah.

Do tako velike bitke pa nikdar ne pride samo od sebe ali naprimer mimogrede. Spor se razvija postopoma. Grožnje, ultimati in manjše praske so sestavni del razkazovanja m.š.c. Enako lahko pričakujemo, da je bilo tudi v sporu med Lužičani in orientalskimi trgovci. Predvidevamo lahko naslednji tok dogodkov. Ko je Lužičanom zaradi nižanja cen prekipelo, so se uprli izkoriščanju in zahtevali za svoje blago počeno ceno. Ko je enkrat prišlo do konflikta niso bili več zadovoljni z le malo višjo ceno. Zahtevali so ceno, kot si jo zasluži enakovreden partner. Orientalski trgovci pa so jim ponudili ceno, ki je veljala pred zadnjim monopolnim znižanjem, v vrsti mnogih.

Lužičanom je bilo tuje blago dobrodošlo, niso pa bili od njega odvisni. Lahko so si prej naredili nekaj zaloge, sicer pa je njihovo gospodarstvo slonelo na kmetijstvu in so bili popolnoma samozadostni. Lužičani so bili v veliki prednosti, saj niso nujno potrebovali blaga teh prevarantov. Obratno pa to niti najmanj ni držalo. Trgovci so

bili zelo odvisni od kupljenega blaga iz severa. Glede na to, da so bili popolnoma odvisni od lužiškega jantarja je vprašanje, kako so lahko nekateri trgovci tako zelo pokvarjeni in prepotentni, da si s svojo pogoltnostjo sami režejo vejo, na kateri lagodno posedajo. To je mogoče pojasniti le s tem, da so imeli orientalski trgovci Lužičane za svoje sužnje. Imeli so suženjski odnos do ljudi od katerih so bili povsem odvisni. Če so bili ti trgovci predhodniki poznejših Grkov to niti ne čudi, saj so tudi Grki fizično delo šteli za nečastno. Menili so, da je delo rezervirano za neumneže in sužnje. Takšna mentaliteta je lastna Arabcem in sploh vsem Orientalcem.^[9]

Lužičani so pred sporom gotovo že vedeli kako mastne denarce služijo orientalski trgovci z njihovim blagom. S tem, ko trgovci niso hoteli popusti in plačati poštene cene, so si zadržali vrv okrog vratu. Bili so popolnoma odvisni od blaga iz severa. Kože, vosek in drugo blago so lahko kupovali tudi od drugih, toda ne jantarja. Ta je bil v rokah Lužičanov. Trgovina z jantarem in tudi z drugim blagom iz severa je zastala za nekaj mesecev, morda celo za več let. To pa je pomenilo, da se je trgovcem zaradi izpada velikega dohodka začela krhati celotna trgovska mreža. Najeti ljudje so terjali plačilo, toda svežega, lahko pridobljenega denarja ni bilo več. Nezadovoljstvo in napetost sta znotraj njihove trgovske mreže naraščala.

V stiski so orientalski trgovci Lužičanom ponudili višjo ceno, ne pa še poštene cene. Ker ni prišlo do dogovora, so trgovci poskušali z več kazenskimi odpravami na obrobju disciplinirati te, ki so jih imeli za sužnje. To je bilo vsekakor dovolj, da so Lužičani spregledali v katero smer se razvijajo dogodki. Vsestransko, s kopičenjem orožja, z vojaškim usposabljanjem, z zalogami hrane z gradnjo utrd, ovir in podorov so se dobro pripravili na velik spopad.

Vojna v Dolencah

Leta 1996 je ljubiteljski arheolog našel nadlahtnico, štrlečo iz rečnega obrežja. Sprva so imeli strokovnjaki ideje, da gre za poplavljeno pozabljeno pokopališče. Kaj so modri staroselci prostor za pokopališče res izbirali ob poplavnih rekah? Druga ideja je bila, da je kosti v stoletjih od nekod naplavila reka in jih odložila prav na tem mestu. Puščična kamenodobna ost zarita v zgornji, sklepni del kosti, je izključila možnost, da bi šlo za umor v novejših časih.

Poskusno arheološko izkopavanje je razkrilo še več kosti, med drugim od udarca poškodovano lobanjo in 73 cm dolgo gorjačo. Radiokarbonsko datiranje je pokazalo na letnico 1250 PK.

Slika 6: Ost puščice zabodena v sklepni predel nadlahtnice.

Intenzivnejša izkopavanja v 3 kilometrskem pasu ob reki Dolenca (Tollense) se izvajajo že od leta 2009. Odtlej so našli kosti preko 140 bojevnikov in 6 konj, ter številne gorjače, bronaste osti sulic, kamnite in bronaste osti puštic.

Bojevniki so v boju uporabljali gorjače, sulice, loke, meče, nože in srpe, vendar vseh stvari niso našli na bojišču, npr. mečev, toda poškodbe na kosteh so tipične za to orožje. Tudi sicer najdbe kažejo, da so zmagovalci umrlim pobrali vse, kar je bilo kaj vrednega. Osti zapičene v kosteh ali v mesu pa so ostale. Med drugim so našli tudi okrasno spiralo iz cinka, ki je edinstvena najdba v teh krajih. Doslej najstarejši cin, ki je osnova za izdelavo bronca, so našli v Hallstattu, a je za 600 let mlajši.

Slika 7: Lobanja poškodovana z gorjačo (levo)
in gorjače (desno)

To je najstarejše staroveško bojišče tako velikega obsega, kjer so ostanke vojakov in orožja našli skupaj. Razlog za to, da dolgo niso mogli verjeti, da gre res za bitko svetovnih razsežnosti v bronasti dobi, je bilo pomanjkanje dokazov. Zgodovinske pripovedi iz Bližnjega vzhoda in Grčije opevajo kolosalne bitke, toda materialnih dokazov, ki bi podprli verbalno povečevanje preprosto niso našli. Tudi v Egiptu ni prav nič drugače. Barry Molly z Univerze v Dublinu pravi, da doslej zaradi pomanjkanja dokazov v te epske bitke ni nihče zares verjel. Na severu Evrope še toliko manj. Menili so, da je bila starodavna družba v teh predelih miroljubna, da so se ukvarjali s poljedelstvom, obrtništvom, trgovanjem na kratke razdalje, ipd. Orožje pridano v grobove veljakov niso šteli kot orožje namenjeno bojevanju, pač pa prej kot znamenje osebnega prestiža.

Severno do Alp pa nekih velikih bitk sploh ni nihče pričakoval. Pred odkritjem ostankov tega spopada so severno Evropo šteli med mirna območja, ki je stalo v senci »velikih« civilizacij na jugu. Dopusčali so kvečjemu majhne skupine moških, ki so napadale in kradle hrano. Nihče pa ni pričakoval bitke v kateri bi bilo udeleženih na tisoče vojakov, sploh pa ne tako daleč na severu.

Slika 8: Konice puštic.

Bitka pri Dolencah potrjuje obstoj profesionalnih vojakov v bronasti dobi. Mnogi vojaki so imeli namreč stare zaceljene rane, ki so tipične za poklicne bojavnike. Na površini le 12 m² so izkopalni številne kosti in 20 lobanj. Do leta 2018 so prekopali le 450 m² zemljišča, na katerem so našli okostja 140 ljudi. Večinoma so to bili moških v starosti med 20-30 let. Redki so starejši, vse tja do 40 let. Med okostji so našli le 2 ženski. Dosedaj raziskana površina predstavlja le 10 % bojišča, morda le 3 ali 4 %, pravi glavni arheolog Detlef Jantzen.^[10] Navaja, da bi število padlih v tem boju lahko doseglo število okrog 750 vojakov in da je bilo v vojskovanje morda vpletenih kar 4.000 bojnikov.

V primerjavi z bitko vseh bitk svojega časa, trojansko vojno, kjer je padlo vsega 269 vojakov,^[11] ima bitka pri Dolencah res format svetovnega spopada.

Pri mikroskopskem preverjanju kosti so ugotovili več primerov vreznin na rebrih, ki so nastale v boju od blizu. Te so bile posledica zamahov z bodalom v telo. Ker sledi celjenja ran niso našli je to znak, da se je bitka končala v enem samem dnevu, ali je kvečjemu trajala še kak dan dlje. Spopad se je vnel na najožjem predelu reke, ki je širok vsega le 50 m.

Z geomagnetno metodo so leta 2013 našli 120 m dolg ograjen hodnik, ki se je raztezal vzdolž te doline. Zgrajen je bil iz lesenih kolov in utrjen s skalami. Radiokarbonska preiskava je pokazala, da je bila velika večina lesenih kolov ali brun vgrajena v konstrukcijo že 500 let pred bitko. To pa pomeni, da je bil (trgovski) prehod zastražen in nadzorovan že pred vsaj 3750 leti. Napadalcu z juga so poskušali predreti utrdbo. Boj se je začel tu in se nato razlil po dolini ob reki Dolenci.

Najbližje nam ohranjeno naselje iz časov bitke je oddaljeno kar 320 km proti JZ in se nahaja pri kraju Watenstedt, 50 km od Hannovera. Širše

Slika 9: Osti sulic, bodala, sekira, srp

družine naj bi živele na samotnih kmetijah. Prav tako kot je bil to običaj v redko naseljenih krajih tudi pri nas. Gostota poselitve je bila tedaj največ 5 ljudi / km², danes ~20-krat več.

Kdo so bili napadalci?

Izotopska analiza zob pokaže, kje je oseba živela v svoji mladosti. Ker se iz razmerja stroncija, kisika in ogljika da ugotoviti kod je oseba odraščala, se da s to analizo ugotoviti njen izvor. Od 20 analiziranih vzorcev jih le nekaj prihaja iz severnih krajev, od Nizozemske do Poljske. Vsi drugi vojščaki izvirajo iz oddaljenih krajev na jugu in to iz precej razpršenih predelov. Dodaten element nitrogen pokaže na velik delež prosa v prehrani. S prosom so se v tistih časih prehranjevali le ljudje na jugu Evrope. Na severu prosa običajno ni bilo na jedilnikih.

Tudi genska analiza kaže, da gre za dve popolnoma različni skupini. Ena pripada ljudem razpršenim po jugu Evrope, druga ljudem na tleh današnje Poljske in vzhodne Nemčije. Zaradi razpršenosti napadalcev iz juga predpostavljajo, da je bila vojska napadalcev sestavljena iz več manjših skupin. Take skupine opisuje Homer v Iliadi. Da bi lahko uspeli v napadu na bogato Trojo, se je več nepovezanih manjših skupin iz različnih koncev združilo in tvorilo dovolj močno vojsko.

Povezati različne skupine ljudi, ki so v tistih časih prišle iz 1000 in več km oddaljenih krajev ter izvesti napad na tujem ozemlju je izjemen organizacijski dosežek. Kristian Kristiansen iz Gotheburške univerze pove, da bodo posledice te najdbe velike. Potrebno bo prevrednotiti dosedanje vedenje o zgodovini na prostoru med Baltikom in Sredozemljem. Predvsem pa nam odpira novo spoznanje, da je bila takratna družba na bistveno višjem organizacijskem in tudi siceršnjem nivoju, kot smo domnevali doslej.

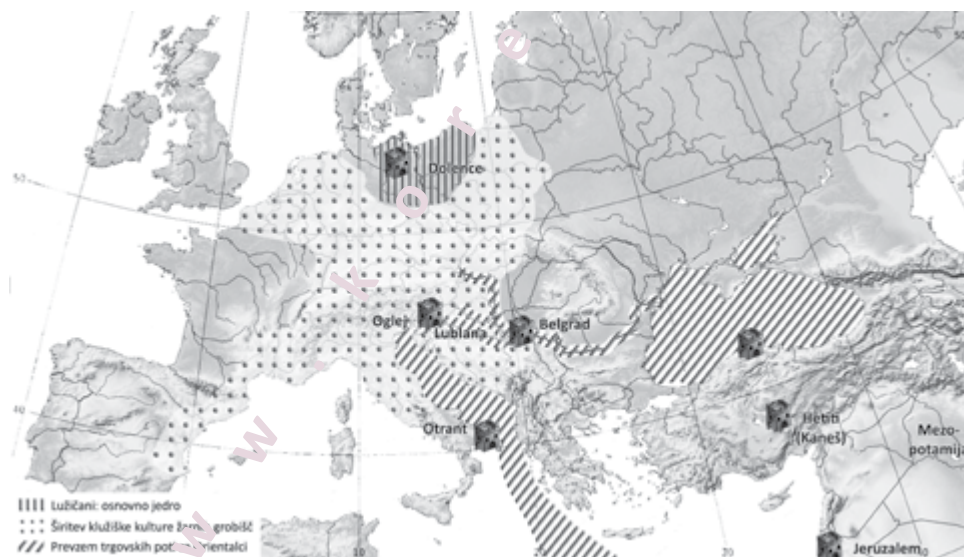
Med najdenimi okostje je 27 % takih, ki imajo stare zaceljene poškodbe iz prejšnjih bojev, tudi na glavi. Takšne poškodbe so značilne za dobro usposobljene specialce, za poklicne morilce, nikakor pa ne za jezne kmečke fante, ki so se zbrali, da bi branili svoj prav. Lužičani take redne vojske niso imeli na voljo. Verjetno pa je, da so Lužičani poleg svoje neizkušene vojske najeli še skupine nomadskih vojščakov, Dojčev iz zahoda, kar se sklada s tem, da so nekateri vojaki odraščali na ozemlju današnje Nizozemske. To bi tudi pojasnilo udeležbo ljudi »severne« R1b haploskupine v tej vojni.

Glede na to, da se ocenjuje, da je bilo število vojakov udeleženih v spopadu nekajkrat večje, kot jih je padlo, bi to lahko nakazovalo, da se je večina napadalcev rešila in svernila nazaj na jug. Toda glede na to, kako hitro po bitki se je zrušil orientalski trgovski imperij, pa je precej verjetno, da je bila večina vsiljivcev iz juga pokončana. Ne nujno na bojišču Dolence, pač pa pozneje na nekem drugem mestu. Povsem mogoče je, da so ti bojevniki, ko so zbežali z bojišča in se vračali nazaj, padli v zasedo mnogo številčnejših domačinov.

Razvoj dogodkov po bitki

Po bitki je bila vojska, ki so jo nad Lužičane poslali trgovci uničena. Dobljena je bila bitka, ne pa tudi vojna, saj so trgovske posadke v današnji Sloveniji in osrednjem Podonavju z vsem moštvom ostale na svojih mestih in čakale, da se trgovski tok ponovno odpre. Namesto tega so doživeli presenečenje. Lužičani se niso sprijaznili samo z dobljeno bitko. Imeli so vizijo prevzeti trgovino, ki so jo prej obvladovali orientalski trgovci, v svoje roke. Dobro so se organizirali in v letih, ki so sledila Orientalce z vojsko pregnali iz trgovskih postojank na Dolenskem in iz Podonavja.

Kaže da so Lužičani, poleg rečnih poti, pod svojo oblast spravili tudi pomorske poti. Prevzeli so nadzor nad Oglejem in verjetno tudi nad okoliškim nižavjem. Oglej je bil glavno izhodišče trgovskih odprav proti Egiptu in Bližnjemu vzhodu. Pričakovati je, da so si podredili tudi otrantsko ožino, ne pa tudi bosporskega preliva in Egejskega morja. Seveda pa to še ni bilo vse, saj je bila delta Donave komaj na polovici trgovskih poti. Končni cilj karavan pa je bila Mala Azija in Mezopotamija. Pot do tja je vodila preko Črnega morja in nato po reki Kizilir navzgor, ali pa po »bližnjici« po reki Yenice in nato preko gorskih prelazov do reke Kizilir. Prav na tem področju Homer v 9. stol. PK omenja Venete.^[12, s.96]

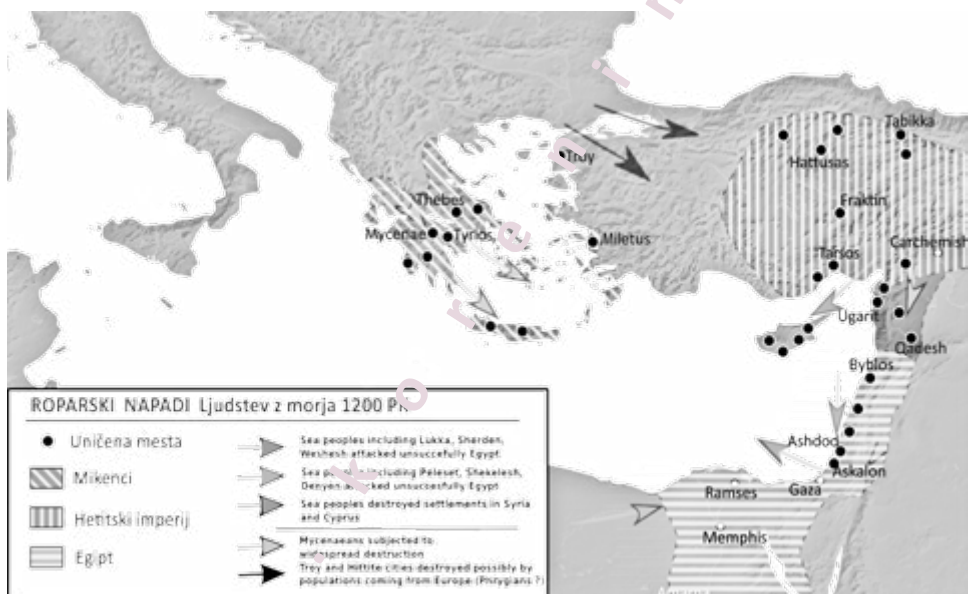
Slika 10: Razširitev kulture žarnih grobišč.

Na črnemorskem predelu Male Azije kjer Homer omenja Venete, oziroma so bili to po vsej verjetnosti Lužičani, je najbrž stala večja utrjena trgovska postojanka za nadzor nad trgovino, ki je od tod tekla naprej proti mestu Babilon. Toda zdi se, da so Veneti poseljevali širše ozemlje, ki je presegalo eno malo postojanko.

Ljudstva z morja

Kmalu po porazu vojske orientalskih trgovcev pri Dolencah in po pregonu trgovcev, njihovih ladjarjev ter ostankov vojske iz Podonavja, se pojavijo zapisi o napadih Ljudstev z morja. Ti prevaranti so, zato da bi prišli do tujega premoženja, ropali vse naokrog. Napadli so mesta v današnji celinski Grčiji, Mikene, Kreto, Malo Azijo, Egipt in kraje Bližnjega vzhoda. Ta skrivnostna ljudstva so se pojavila takorekoč iz nič in so z veliko silo plenila, ropala in rušila po vsem vzhodnem Sredozemlju. Zgovorno je, da si niso upali ropati ne v Črnem, ne v Jadranskem morju.

Iz redkih poročil je razvidno, da so bili specializirani pomorci oz. ladjarji. Ta njihova profesionalnost pojasni tudi zagonetko, zakaj so v srednji Evropi naporno tovorjenje po kopnem prepustili domačinom. Najraje so se držali večjih, dobro plovnih rek.

Slika 11: Geografska področja, ki so jih oropala »Ljudstva z morja«^[13]

Do sredine 19. stol. o teh »ljudstvih« sploh ni bilo ničesar znanega. Šele potem, ko so razvozlati uganko egipčanskih hieroglifov, je na dan prišla informacija o nekaterih napadalcih iz severa, ki jih je francoski egiptolog imenoval »Ljudstva z morja«. Tudi potem o izvoru teh ljudstev ni bilo kaj več znanega razen tega, da so prihajali iz severnih predelov vzhodnega Sredozemlja. Mnogo več je raznih teorij in knjig o teh ljudstvih, kot pa je črk v izvornih zapisih o njih. To jasno kaže, da največ »podatkov« o Ljudstvih z morja izhaja iz domišljije raziskovalcev, ne pa iz primarnih virov ali iz resnice. Drugo dejstvo je, da ne gre za ljudstva, pač pa za združbo

prevarantov in plenilcev. Način delovanja te združbe kaže, da je bilo njihovo jedro na Bližnjem vzhodu. Njim so se kot »podizvajalci« pridružili še pripadniki drugih ljudstev, tudi Evropejci. Tretje dejstvo pa je, da so po Sredozemlju začeli pleniti okrog leta 1200 PK, v času, ko so Egiptu vladali faraoni Merneptah, Ramzes II. in III. Iz zapisov je tudi razvidno, da so bojne strategije sprti prilagajali ter da so bili neustrašni in dobri bojevniki.

Slika 12: Ljudstva z morja, njihova plovila in njih število.^[13]

Posrečena je trditev naivnih in na nek način omejenih znanstvenikov, da so iskali zemljo za svojo naselitev. Ko bi le hoteli prijeti za orodje in se preživljati s svojim delom in ne z izkoriščanjem drugih, bi se lahko že zdavnaj naselili, na Peloponezu, na Kreti, v obširni Mali Aziji, na Cipru ali celo v Egiptu.

Nasprotno temu pa egipčanski zapis pove: »Vse dežele so tako opustošili, kot da niso nikoli obstajale.«^[13] Pri tem konkretno omenja Hetite, Kadeš, Kerkemiš, (d)Arzavo in Alašijo. Po opustošenju je bilo polno praznega prostora za naselitev, toda ti, ki naj bi v stiski iskali prostor za naselitev so odjadrali naprej in plenili one utrdbe, ki so bile še polne raznega blaga in dragocenosti. Njihov namen ni bilo preživljanje s svojim delom in trudom, pač pa parazitsko izkoriščanje drugih.

Oni, ki bi se radi naselili in s svojim naporom (ne s posojanjem denarja) prispevali h gradnji družbe ter so se bili pripravljeni podrediti obstoječi oblasti, niso prišli z meči nad domačine, temveč s ponižno prošnjo. Tega pa bivši orientalski trgovci in vojaki niso poznali. Vajeni so bili nadvlade, brezdelja in lagodnega življenja.

Podobno naivna je trditev, da Židom v Evropi niso pustili kmetovati. Menda so bili zaradi te prepovedi reveži prisiljeni se ukvarjati s posojanjem denarja. Kaj res? Če tem, da so zaradi vojn, naravnih nesreč in boleznih ves čas iskali pridne roke za kolonizacijo ali za naselitev na izpraznjene kmetije?

Ali niso njihovo spletkarjenje, prevarantstvo in gospostvo sorodna orientalskim trgovcem? Verjetno ne bomo nikdar raziskali število vojn v Evropi, ki jih je pogajal židovski denar. Na videz nepovezani židovski aktivisti so zanetili spor med ljudstvom in ga razdelili na dva dela. Po vojnem razsulu so bila za obnovo potrebna nova posojila. To je bil v Evropi vsa stoletja po Kristusu najbolj donosen posel.

Slika 13: Obrazi predstavnikov Ljudstev z morja. Vsi vendarle niso imeli kljukastih nosov!

Izvor ljudstev z morja

Znanstveniki vse do danes niso uspeli ugotoviti, kaj je povzročilo premik Ljudstev z morja. Teorije navajajo naravne katastrofe, izbruh vulkana na Santoriniju, a nič od tega ne drži. Vulkan je izbruhnil že 450 let prej, suša in druge nepravilne pa bi prej udarile Sredozemlje kot pa Podonavje s Črnim morjem, kamor večina teorij postavlja izvor Ljudstev iz morja. Časovno zaporedje plenitev kaže na to, da so ta ljudstva udarila iz območja severno od Egejskega morja. Glede na to, da so bili oni morjeplovci jih lahko postavimo edino na ozemlje Dardanel ali Črnega morja. Da bi iz Jadrana najprej udarili na Egejsko morje ni povsem nemogoče, je pa zelo malo verjetno.

Če so vdrli iz območja Črnega morja in kot kaže razvoj dogodkov je bilo res tako, ...

Za prebrat ta del, prosim kliknite [tukaj](#)

Egipčani navajajo celo nekaj imen Ljudstev z morja. Toda koliko se lahko zanesemo na takšne interpretacije imen? Zapis Pw-r'-s'-t se tolmači z Peleseti ali Pelazgi, D'-y-nw-n' > Denjeni, S'-k-rw-s > Šekeleši, idr. Ne bi rad špekuliral, da ne gre imena ljudstev, pač pa morda za imena vojaških rodov, npr. sekirci, lukanci (lokostrselci), ... Nekatere izmed teh naj bi Egipčani naselili v Levantu in so jih imenovali šzsw > šasu 'tisti, ki pešačijo' (pešaski), medtem ko so bili Lukanci (lokostrselci?) na seznamu pomorskih in kopenskih ljudstev.

Število pripadnikov Ljudstev z morja

Iz posledic, ki so jih povzročila Ljudstva z morja, ko so ogrozila celo obstoj Egipta, bi z današnjim razmišljanjem lahko sklepali, da je več 10.000 dobro izurjenih vojščakov iznenada preplavilo vzhodno Sredozemlje, kar pa ne more držati. Šlo je za več 100 vojščakov. Faraonski zapisi navajajo, da so pobili 6.000 teh Pomorcev in jih 9.000 zajeli, kar je po mojem mnenju klasično orientalsko pretiravanje, ki ga je treba oklestiti za vsaj 10 krat. Ob drugem napadu zapisi navajajo, da so prišli z 20 ladjami. Po današnjih merilih so bili to čolni, ki so sprejeli kvečjemu 30-50 ljudi.

Iz dejstev raziskanih o bitki pri Dolencah se lepo vidi, kako zelo majhne so bile nekdaj vojske. Seveda, glede na razmerja, ki jih je vaju sodoben človek. Vidimo, da so zgodovinski viri močno pretiravali, oz. so pisali tako, da današnji človek, ki staroveške dimenzije ocenjuje po modernih merilih, dobi napačne predstave. Če pogledamo sliko bitke med Egipčani in orientalskimi trgovci, je v bitki udeleženi kakšnih 200 vojakov. Seveda lahko tudi sklepamo, da slika ne zajema prav vseh vojakov udeleženi v spopadu. Toda tudi Egipčani so imeli na drugi strani interes prikazati bitko čim večjo.

Iz predstavljenega lahko povzamemo, da bitka pri Dolencah nehoti pojasnjuje ne le vzpon kulture žarnih grobišč, ki je sledila spopadu v Dolencah, pač pa vzporedno s tem pojasnjuje tudi izvor in nenaden pojav Ljudstev z morja ter s tem povezan propad mikenske kulture.

Viri

1. Tollense valley battlefield, Wikipedia, vpogled: 17.4.2021, https://en.wikipedia.org/wiki/Tollense_valley_battlefield
2. Mark Lublanski, The Etymology of the Word Jantar in all European Languages and in Turkic and Arabic, With More Than 555 Other Etymological Explanations, Promin, Domžale 2020
3. Henrik Tuma, Iz mojega življenja - Spomini, misli in izpovedi, Naša založba, Lublana 1937, Založba Tuma, Lublana 1997
4. Odyssey Belchevsky, "A New Look at Classical Mythology with the Help of Slavonic and Macedonian Vocabularies", Proceedings of the 3rd International Topical Conference, Ancient Settlers of Europe, Jutro, Lublana 2003, str. 135-44
5. Odyssey Belchevsky, "A Study of the Origins, Connections and Meanings of the Indo-European words Reeka, Ree, Rea (river) in Language and Mythology", Proceedings of the 3rd International Topical Conference, Ancient Settlers of Europe, Jutro, Lublana 2003, str. 145-58
6. Odyssey Belchevsky, "Proto Slavic Roots of the European Languages were analyzed and confirmed with a new Methodology/Principles of Conceptual linguistics and their Nature-Based Evolution", Proceedings of the 8th International Conference, Origin of Europeans, Jutro, Lublana 2010, str. 7-28, http://www.korenine.si/zborniki/zbornik10/belchevsky_slavic_roots.pdf

7. Študija o latiniziranju sloVentskih imen, 1.2.2018, Zgodovina.eu, vpogled: 8.5.2021, http://www.zgodovina.eu/antika/latinska_imena.htm
8. Argonauts, Wikipedia, vpogled: 2.5.2021, <https://en.wikipedia.org/wiki/Argonauts>
9. Orientalizem, Wikipedija, vpogled: 11.3.2022, <https://sl.wikipedia.org/wiki/Orientalizem>
10. Andrew Curry, Slaughter at the bridge: Uncovering a colossal Bronze Age battle, 24.3.2016, Science.org, vpogled: 17.4.2021, <https://www.science.org/content/article/slaughter-bridge-uncovering-colossal-bronze-age-battle>
11. Битва на реке Толлензе 3200 лет назад, 9.11.2020, Pereformat, vpogled: 5.5.2021, <http://pereformat.ru/2020/11/tollense-battle/>
12. Matej Bor, Jožko Šavli, in Ivan Tomažič, Veneti naši davni predniki, Editiones Veneti, Lublana 1989
13. Ljudstva z morja, Wikipedija, vpogled: 2.5.2021, https://sl.wikipedia.org/wiki/Ljudstva_z_morja

Povzetek

Bitka pri Dolencah je eno od ključnih najdišč starega veka, ki iz pozabe obuja veliko neznanega. Ta bitka razkriva, da je bila starodavna Evropa vsestransko na bistveno višjem nivoju, kot smo domnevali doslej. Prav nič ni zaostajala za družbami, ki naj bi bile zibelka civilizacije. Gre za zelo pomembno odkritje, ki dosedanje vedenje o starodavni Evropi postavlja na glavo. Veliko imamo sredozemskih zapisov o slavnih starodavnih bitkah, pa nobenih materialnih dokazov. V Evropi pa smo našli veličasten dokaz o bitki svetovnega formata, a o tem ne govori niti en zapis. Tisti ki so se razpisali o Argonavtu in drugih za lase privlečenih zgodbah, so kot grob molčali o popolnem porazu svojih prednikov. Trgovske poti so bile na severu Evrope dokazano vrhunsko organizirane že pred vsaj 4.000 leti. S trgovci iz Bližnjega vzhoda pa je prišlo tudi tisto najslabše v človeku, ki je med Lužičani rodilo gnus in odpor. Trgovski monopolist, ki je šel z vojsko nad njih je doživel popoln poraz. Ne le v bitki pri Dolencah, pač pa globalno. Lužičani so ga z vojsko pognali iz Evrope in sami prevzeli nadzor nad trgovskimi potmi. Orientalne trgovce so nagnali tudi iz Črnega morja, nakar so ti vpadli v Egejsko morje. Tam so začeli s smrtonosnimi plenilskimi pohodi in pozneje nečastno genocidno postopanje razlili na vso vzhodno Sredozemlje. Za njimi so ostala razdejana kraljestva, ki so dotlej ponosno cvetela. V starih zapisih to kriminalno združbo imenujejo Ljudstva z morja. Z veliko verjetnostjo lahko sklepamo, da so ti, večinoma neevropski delomrzni prevaranti vsaj v nekem deležu začetniki grške »kulture«.

**Korenine Slovenov in Evropejcev
Origin of Slovenes and Europeans**

www.korenine.si

info@korenine.si

Zbornik

18. mednarodne konference

KORENINE SLOVENOV IN EVROPEJCEV

Proceedings

of the 18th International Topical Conference
ORIGIN OF SLOVENES AND EUROPEANS

Vodja projekta – *Head of the Project*

Marko Hrovat

Uredil – *Edited by*

Marko Hrovat

Kraj – *Venue*

Zoom, Domžale - Slovenija

Prelom in oprema – *Typesetting and layout*

PROMIN d.o.o.

Založnik – *Publisher*

Založba PROMIN

Izšlo – *Published*

Domžale, Slovenija 2022

50 izvodov / *copies*

Cena / *Price*

19,90 €

Naročila / *orders*

PROMIN d.o.o.

Karantanska 20, SI-1230 Domžale

Tel. +386 (0)1 722-07-70

E-pošta / *Email*: info@promin.si